

Moluscs Terrestres i Fluviàtils de Guardiola

(ALT BERGADÀ)

Llobregat amunt, més enllà de Manresa i de Berga, forma aquest riu un bellíssim congost, visitat de molts i admirat de tots per lo pregon de ses valls, lo feréstec de sos penyalars de calisses cretàciques, per ses caudaloses fonts i per ses espesses boscuries. Fa pocs anys per a visitar tal lloc devia seguir-se l'intermenable camí vell de Cerdanya, una de les principals arteries de nostre Pirineu, que a través d'antiquíssims ponts romànics i pujant los alterosos colls de Jou i Tanca-la-porta, posava en comunicació les capitals del Bergadà i de la Cerdanya, Berga i Puigcerdà. Avui la perllongació del ferrocarril de Manresa a Berga que de Olvan (antic terme) arribà a Guardiola (terme actual) permet visitar aquest lloc sens la menor fadiga.

Fa un any aproximadament i aprofitant uns pocs dies de vacances, vaig tenir ocasió de passar-los en el referit lloc de Guardiola, qui dista uns tres kilometres de Bagà, a quina població la uneix desde fa alguns anys una carretera. Si busqueu el nom de Guardiola en los Diccionaris geogràfics d'Espanya, publicats fins ara, sens dupte no l'hi trovareu inclòs. I se comprèn. Fa alguns anys era aquest sols lo nom de una propietat agrícola perteneixent al vehí poble de Sant Julià de Cerdanyola, però avui amb motiu de trovar-se en dit lloc lo terme del ferrocarril de Manresa-Berga, Bagà, se hi han aixecat moltes noves construccions que junt amb dita estació han format una nova població que ha pres lo nom d'aquella antiga casa de pagès.

La situació de Guardiola es de les més pintoresques de la gran serralada de Cadí, en un de quins extrems se trova. Es aquest lloc un planell voltat de montanyes posat en mitx d'una doble vall que uneix les aigües del riu Bastereny amb les del

Llobregat i son bastidors de aquest quadro los cingles eocènics de Sant Julià de Cerdanyola i els grans massisos de Saldes, veritables contraforts del ferestec Pedra-forca, veient-se al lluny, per altre costat, les altes montanyes de Brocà i Greixa, lloc famós aquest darrer per a els naturalistes per trovar-s hi en abundor una interessant roca considerada fins avui com a felsòfica, quin bonic color vert-malaquita, crida l'atenció no sols del geòlec, sinó també del excursionista que visita aquelles regions. Tanquen l'horitzó pèl nord les pelades espatlles dels rocosos Coll-de-Jou i Tanca-la-porta, coberts de neu bona part de l'any,

La riquesa mineralògica d'aquesta regió es considerable, ja que a no gaires kilòmetres de aquest centre se hi troven els lignits del cretàic superior de Fígols i la coneguda explotació de ciments Portland i asfalts de la companyia «Asland» en lo Clot del Moro (Pobla de Lillet). No són rars en aquesta regió els jaciments d'oligist i calcopirita, aixís com grans extensions de guix en lo que hi abundan bonics cristalls bipiramidals de quarz. Los boscos pobladíssims de coníferes en altre temps, han sofert també els efectes de la febre que arreu se sent de treure fusta i més fusta de nostres montanyes. No obstant encara quedan bones mostres de lo que debien esser anys enrera les boscuries d'aquella regió, ja que entre altres boscos vaig visitar-ne un del vehí terme de Gisclareny que no contaria menys de cent-mil pins i dels que una bona part tindrien un metre o més de diàmetre. Amb aquests detalls se comprendrà quanta bellesa atresora aquella.

Mes amb mon afany d'estudiar la malacologia del país i creyent que un lloc ahont hi abunden les altes montanyes, ric en aigües i vegetació, tampoch sería escàs en moluscs, vaig passar alguns dies regirant aquells voltants logrà trovar les especies que seguidament enumero.

- 1 *Testacella haliotoidea*, Drap. (rara).
- 2 *Limax variegatus*, Drap. (comú).
- 2 *Agriolimax agrestis*, Lin. (c.).
- 4 *Milax gagates*, Drap. (r.).
- 5 *Vitrida pellucida*, Drap. (r.).
6. *Vitrea* (= *Hyalinia*) *lucida*, Drap.; var. *convexiuscula*, Moq. Tand., sub. var. *Farinesiana*, Bourg. (c.).

- 7 *Zonitoides* (= *Hyalinia*) *nitidus*, Müll. (r.).
 8 *Euconulus fulvus*, Müll. (r.).
 9 *Arion ater*, Lin. (c.).
 10 *Pyramidula rupestris*, Drap. (c).
 11 » (s. g. *Gonyodiscus*) *rotundata*, Müll. (r.).
 12 *Helicella carthusiana*, Müll. (c.).
 13 » *strigella*, Drap. (c.).
 14 » *Penchinatiana*, Bourg. (r.).
 15 » *variabilis*, Drap. (c.).
 16 *Vallonia pulchella*, Müll. (r.).
 17 *Helicodonta obvoluta*, Müll. (c.).
 18 *Helicigona cornea*, Drap. (r.).
 19 » *lapicida*, Lin., var. *Andorrica*, Bourg. (c.).
 20 *Helix aspersa*, Müll. (c.).
 21 » *nemoralis*, Lin. (c.).
 22 » *hortensis*, Müll. (c.).
 23 » *punctata*, Müll. (r.).
 24 » *splendida*, Müll. (c.).
 25 *Buliminus*, (s. g. *Chondrus*) *quadridens*, Müll. (c.).
 26 » (s. g. *Zebrina*) *detritus*, Müll. (c.).
 27 *Stenogyra* (s. g. *Rumina*) *decollata*, Lin. (c.).
 28 *Caecilioides acicula*, Bourg. (r.).
 29 *Famina* (= Pupa) *Farinesiana*, Ross. (r.).
 30 » » *affinis*, Ross. (r.).
 31 » » *granum*, Drap. (r.).
 32 » » *goniostoma*, Kuster. (a).
 33 » » *Brauni*, Ross. (r.).
 34 » » *Montserratica*, Fag. (a.).
 35 » » *cylindrica*, Mich. (r.).
 36 *Vertigo minutissima*, Hart. (r.).
 37 *Clausilia Pyrenaica*, Charp. (a.).
 38 *Succinea Pfeifferi*, Ross. (r.).
 39 *Ancylus fluviatilis*, Lin. (a.).
 40 *Limnæa truncatula*, Müll. (a.).
 41 » » Müll.; var. *microstoma*, Drouet (r).
 42 *Cyclostoma elegans*, Müll. (a.).
 43 *Pomatias crasilabrum*, Dup. (a.).
 44 *Pisidium amnicum*, Müll. (r.).
 45 » *fontinale*, Pfeiff. (r.).

D'aquestes quaranta-cinc espècies, moltes perteneixen a la fauna de la Catalunya baixa i mitxa, essent típiques de la part alta de nostra terra les senyalades amb els números 13, 17, 18, 22, 26, 30, 35, 37 i 43. Hi mancan o no he sabut trovar-les-hi entre altres les espècies: *Helix pisana*, Müll., *Helicella (Cochlicella) barbara*, Lin.; *Helicella elegans*, Gml.; *Helicella Arignis*, Ross.; *Ferussacia folliculus*, Riss; i diferents altres no menys vulgars en altres indrets de Catalunya. D'aquesta observació pot deduir-se que aquesta fauna es veïna de la de la Vall de Ribas, de la que se diferencia per abundar-hi algunes espècies més meridionals i mancar-hi en canvi altres eminentment pirinèiques com els *Helicigona Camprodunica* i *Mouliniana*, i algunes espècies dels gèneres *Clausilia* i *Pupa*.

JOAN ROSALS.

Barcelona 5 Juliol 1913.

Aplec de notícies sobre'ls Moluscs de Catalunya

i catàlec provisional dels mateixos

PER

MANEL de CHIA

(Continuació)

LAMELLARIDAE

Gén. LAMELLARIA. Montagu.

perspicua, Linné.

Mataró (Hidalgo, Salvañá). Vilassar (Col. del A.), Sitges (Samá).